

AKADEMİK TURİZM EĞİTİMİ ÜZERİNE BİR DURUM ANALİZİ

Meryem AKOĞLAN KOZAK*

ÖZET

Türkiye'nin uluslararası turizm sektöründe ciddi aşama kaydetmesi sonucunda, akademik anlamda turizm eğitime yapılan vurgu da giderek artmaktadır. Bu kapsamda, özellikle son 20 yıllık dönemde üniversitelerdeki ön lisans ve lisans düzeyindeki mesleki eğitim veren turizm okullarının sayısında ciddi bir artış olmuştur. Bu çalışmanın iki amacı bulunmaktadır: 1) 22-25 Nisan 2009 tarihleri arasında Bodrum'da gerçekleştirilen Akademik Turizm Eğitimi Arama Konferansı sonuçları üzerinde bir değerlendirme yapmak; 2) Türkiye'de gelecekte daha iyi bir turizm eğitimi için insan kaynağı ve eğitim programları ile ilgili çeşitli önerilerde bulunmak.

Anahtar Kelimeler: Turizm eğitimi, arama konferansı, SWOT analizi.

An Analysis of Academic Tourism Education in Turkey

ABSTRACT

Due to a significant improvement recorded in the position of Turkey within the international tourism industry, there has also been an interest to emphasize the importance of tourism education at the academic level. In this context, particularly over the last two decades, a considerable record has been achieved in terms of the figures of tourism schools at the university level including vocational, undergraduate and graduate degrees. The purposes of this study are two-fold: 1) to evaluate the SWOT analysis of tourism schools in lights of the concluding report of the *Search Conference on Academic Tourism Education* held in Bodrum, Turkey, 22-25 April 2009; 2) to make various recommendations to better serve for the future of tourism education in Turkey, e.g. quality of human sources and curriculum development.

Key Words: Tourism education, search conference, SWOT analysis.

GİRİŞ

Son yıllarda gelir düzeyine paralel olarak artan boş zaman, ulaşım ve teknolojik gelişmeler turizmi hızla küresel bir endüstri haline getirmiştir. Bu gelişme turizmin ülke ekonomileri ve sosyal yapıları üzerine olan etkilerini artırmış ve sektörün diğer sektörlerle göre daha fazla ivme kazanmasına neden olmuştur. Bilindiği gibi, her ne kadar teknolojik gelişmeler ilerlemiş olsa da turizm sektöründe işler halen ağırlıklı olarak emek yoğun bir şekilde üretilir ve sunulur. Dolayısıyla, turizm alanındaki bu gelişmeler, yetişmiş insan gücüne olan ihtiyacı da beraberinde getirmiştir (Mill, 1990).

* Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu.

Akademik Turizm Eğitimi Üzerine Bir Durum Analizi

Turizm sektöründe başlangıç yıllarında, kısa süreli hizmetiçi eğitimlerle ve kurslarla sürdürülen mesleki eğitim, ilerleyen yıllarda, en az ortaöğretim düzeyinde, sonraki dönemlerde ise yükseköğretim düzeyinde eğitime gereksinim göstermeye başlamıştır. Bu eğitim ihtiyacının ortaya çıkmasında, sektörün gelişimi ve turizm bilincinin oluşması yanında, turist beklenti ve alışkanlıklarındaki değişiklikler ve kalite beklentisindeki artışların da önemli etkisi olmuştur. Bugün turizm, mesleki eğitim yanında, akademik olarak da üzerinde durulması gereken bir disiplin haline gelmiştir. Turizmin birçok sektörle ve değişik bilim alanları ile ilişkili olması, çoklu bir disiplin olarak gelişmesini sağlamıştır (Kozak vd., 2009). Bu gelişmelere bağlı olarak, gerek sektör, gerekse bilim alanında ihtiyaç duyulan yetişmiş eleman açığının karşılanması amacıyla farklı eğitim kurumları ortaya çıkmıştır.

Bugün, ortaöğretim düzeyinde eğitim veren turizm meslek liseleri, sektörün çalışan ihtiyacını karşılamayı amaçlarken; sektördeki ara eleman ya da orta kademe yönetici ihtiyacının karşılanması ise ön lisans düzeyindeki meslek yüksekokullarının amaçları arasında yer almıştır. Sektörün, eğitimci ve üst düzey yönetici ihtiyacı ise lisans düzeyinde (ortaöğretime dayalı en az sekiz yarıyıllık bir programı kapsayan yükseköğretim) eğitim veren turizmle ilgili farklı isimlerdeki yüksekokullar ve fakülteler tarafından karşılanmaktadır.

Lisans düzeyinde turizm eğitiminde temel amaç, turizm sektörüne bilgili, yabancı dil bilen, yetkin bireyler yetiştirmektir. Başka bir ifadeyle bu kurumlar, turizm sektöründe yer alan işletmelere yönetici veya yönetici adaylarını yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Yükseköğretim düzeyindeki bu kurumlar 2547 sayılı kanunun 3. maddesinde kısaca şöyle açıklanmaktadır:

- *Fakülte*: Yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan; kendisine birimler bağlanabilen bir yükseköğretim kurumudur.
- *Yüksekokul*: Belirli bir mesleğe yönelik eğitim öğretime ağırlık veren bir yükseköğretim kurumudur.
- *Meslek Yüksekokulu*: Belirli mesleklere yönelik ara insangücü yetiştirmeyi amaçlayan dört yarıyıllık eğitim - öğretim sürdüren bir yükseköğretim kurumudur.

Bugün Türkiye’de; 15’i İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri’nin bünyesinde, 6’sı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu bünyesinde ve 22’si Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu olarak faaliyet gösteren 43 kurumda lisans düzeyinde turizm eğitimi verilmektedir (<http://iktisat.wordpress.com>). Lisans düzeyinde eğitim veren bu okullarda; *turizm işletmeciliği, konaklama işletmeciliği, seyahat işletmeciliği, yiyecek-içecek işletmeciliği, turizm ve otelcilik, turist rehberliği* gibi farklı isimler adı altında bölümlere gidildiği de görülmektedir. Türkiye’de lisans düzeyindeki en geniş örgütlenme ise, turizm

işletmeciliği ve otelcilik yüksekokulu adı altında olmuştur (Gürbüz ve Dağdeviren, 2007).

Nicel olarak ortaya çıkan bu gelişmişlik düzeyinin, sektör ihtiyacı ve hızlı gelişen tüketici beklentilerinin karşılama (kaliteli hizmet) yeterli olmaması sonucu, konunun hem sektör hem de lisans eğitimi veren okullar itibariyle sorgulanmasını gündeme getirmiştir. Sektörün yaşanan krizlere bağlı olarak kaygan zeminde sunduğu istihdam olanakları, kötü çalışma koşulları, meslek standartlarının olmaması, düşük ücret uygulamaları ve son yıllarda ortaya çıkan *herşey dâhil* sistemi gibi faktörlerle cazibesini kaybetmesine neden olmuştur. Okullarda ise; teknoloji iyi kullanan, uygulama ve yabancı dil bilen eleman yetiştirme konularında başarısız olması sektör ile ilgili belirlenen temel sorunlar arasında yer almaktadır (Hacıoğlu, vd. 2008).

Turizm eğitiminde gelinen bu noktada halen, gelecek 2010'lu yıllarda *Turizmde Türkiye Mucizesi* hedefleniyorsa, bunun eğitim ve bilgiye yapılacak yatırımlarla gerçekleştirilebileceği gözardı edilmemelidir. Bu aşamada, öncelikle turizm eğitiminde yeniden yapılanma ve bunu gerektiren dinamiklerin önemszenmesi, izlenecek süreç ile ilgili doğru kararın verilmesi gerekmektedir. Şöyle ki; sektör dinamiklerini dikkate alan, sektör pratiğine vakıf, sektörü ve işletmelerini yönetebilen yönetici adaylarının yetiştirilmesi mi? Yoksa turizm olgusunun ortaya çıkardığı yeni oluşum ve süreçleri inceleyebilecek, turizm bilimi konusunda yetkin bilim insanlarının yetiştirilmesi ve bilgi üretmeye yönelik çalışmalar yapabilecek bir akademik yapılanmaya gidilmesi mi ? daha önceliklidir. Ya da *bilimsellik ve profesyonelliğin* birlikte kullanılacağı bütünleştirilmiş bir model üzerinde mi durulacaktır? (<http://www.tureb.net>). Bu kararın doğru verilmesi yukarıdaki tanımlarda görüldüğü gibi fakülteler ve yüksekokulların eğitim amaçlarının birbirinden farklı olması nedeniyle önem arz eder. Çünkü turizm eğitimi yol haritasında bu farklılıklar ve amaçlar doğrultusunda hareket edilmiş olması gerekir.

Bu çalışma, lisans düzeyindeki turizm okullarının fakülteye dönüştürülmesi sürecinde yapılacak çalışmalara bir dayanak ya da yol gösterici olması amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaçla, daha önce yapılmış olan *Turizm Eğitimi Arama Konferansı* sonuçlarının değerlendirilmesine çalışılacaktır. Turizm Eğitimi Arama Konferansı Muğla üniversitesi tarafından 23-26 Nisan 2008 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Türkiye'deki turizm eğitiminin nasıl olması gerektiğine cevap aramak amacıyla bir grup yönlendiricisi (*facilitator*) başkanlığında yapılan sorgulamalarda detaylı sonuçlar elde edilmiştir. Konferansa turizm sektörünü temsilen sivil toplum kuruluşları, mezun dernekleri, turizm işletmeci ve yatırımcıları ile bu alanda çalışmalarda bulunmuş 25 turizm profesyoneli ve 25 lisans düzeyindeki turizm okullarında görevli öğretim üyeleri olmak üzere toplam 50 kişi katılmıştır. Konferansta

SWOT (GZFT) analizi ve SİSMA (Sistem, İş, Süreç, Meslek Analizi) sorgulama tekniklerinden yararlanılmıştır.

ARAMA KONFERANSI YÖNTEMİ

Geleceği şekillendirme toplantısı ve ortak akıl oluşturma toplantısı olarak da bilinen bu konferanslar; grup çalışması temeline dayalı, farklı konularla ilgili stratejileri geliştirmede ortak akıl yaratmayı amaçlayan katılımlı bir planlama metodolojisidir. Bir grup, metodolojinin ön gördüğü mantık içerisinde, en ideal gelecekleri ortaya çıkartacak yaratıcı stratejileri, işbirlikçi bir tutumla tasarlarlar. Bu konferanslar; ortak görüş yaratmayı, ortak sorunlara çözüm bulmayı, daha iyiye ulaşmak ve gelişmek için neler yapılması gerektiğini belirlemeyi ve ortak hedefler seçmeyi sağlayan bir çalışma düzenidir. Beyin fırtınaları, tartışma ve yorum konuları genelden özele doğru yürür ve önceden tanımlanmış olan konferans görevi tamamlandınca sona erer (Rawlinson, 1995). Bilim adamı Fred Emery tarafından sistem düşüncesi ve grup dinamiği teorilerine dayandırılarak kurulmuş bir metodoloji olan bu konferanslar, çok çeşitli sorunlarda ve kurumlarda Amerika, Kanada, Avustralya, İngiltere ve Norveç gibi ülkelerde son 20 yıldır kullanılmaktadır. (Emery, 1969).

Türkiye’de ise son beş yıldır çeşitli holding, dernek, sektör kuruluşu, kamu kuruluşu ve şirketlerde 400’ün üzerinde uygulamaya sahiptir. Bu kapsamda, katılımcılarla konu ile ilgili geçmişe, mevcut duruma ait tespitler yapılması, geleceğe yönelik hedeflerin belirlenmesi, çalışma içerisinde kurumun güçlü, zayıf yönlerinin tespit edilmesi, karşılaştığı fırsat ve tehditlerin tanımlanması, belirlenen hedeflere ulaşmada rollerin düzenlenmesine çalışılır (Mısırlı 2009). Bu temel çerçevede Arama konferansının nihai amacı, geleceğe ışık tutmak ve eylem planı oluşturmaktır. Başka bir ifadeyle, normal zamanlarda direkt ilişkide bulunmayan kişileri bir araya getirip, onları katılımlı bir tasarım ve problem çözme süreci içine sokmaktır. Arama konferansında ayrıca, sorunlara takılıp kalmaktansa, ortak akıl çerçevesinde çözüm önerilerine ve eylemlere yönelme, farklı bakış açılarını yansıtan fikirlerin üretilmesine çalışılır (Paulus ve Dzindolet 1993).

Bu toplantı tekniğinde kullanılan belli başlı yöntem, grup çalışması temeline dayanan *beyin fırtınası* tekniğidir. Beyin fırtınası, ortak sorunlar, toplanacak veriler, çözüm önerileri, uygulama önerileri ve karşılaşılabilecek engeller gibi konularda bir fikir listesi oluşturmak amacıyla yapılan yaratıcı bir düşünce çalışmasıdır (Davies, 1971). Klasik olmayan konferans düzeni içinde, ortak akıl aramak üzere 40 dolayında *iddia sahibini* 2–3 gün süre ile bir araya getirir. İddia sahipleri, konu ile ilgili, o konuda çalışıp bir tecrübe kazanmış karar vericiler ve bilgi birikimi olan kişiler diye tanımlanır. Aranılan şey ortak akıldır. Katılımcıların birbirlerini ikna ederek geliştirecekleri ortak akıl, arama konferansının her aşamasında aranır ve bulunur. Klasik konferans düzenlerinde

bir veya birkaç kişi çıkıp belirli konuları anlatır ve geri kalanlar dinler; arama konferansında ise tam tersine, katılanların tamamı bir düzen içinde konuşarak bir sonuca ulaşır. Grup üyeleri, konu ile ilgili, o konuda çalışıp bir tecrübe kazanmış karar vericiler ve bilgi birikimi olan kişiler kısaca *alan uzmanı* diye tanımlanır. SİSMA veya SWOT sorgulama tekniğiyle katılımcıların birbirlerini ikna ederek ortak akıl aramaları sağlanır ve bulunur.

SİSMA (Sistem, İş, Süreç, Meslek Analizi) kelimelerinin bir araya getirilmesiyle oluşturulan bir analiz yönteminin adıdır. Yöntemin dayandığı temel felsefe; *bir sistemi, süreci veya işi en iyi o alanda bizzat çalışanlar tarif ederler* ifadesi ile özetlemek mümkündür. 1960'lı yıllarda Kanada'da eğitim analizlerinin yapılması ve geliştirilmesi amacıyla kullanılmaya başlandığı için, İngilizce'de öğretim programı geliştirmenin kısaltması olan DACUM (Developing A Curriculum) yöntemi olarak tanınmaktadır. DACUM yöntemi 1976 yılından itibaren Amerika Birleşik Devletleri'nde Ohio State Üniversitesi bünyesinde CETE (Center on Education and Training)'nin, Robert Norton'un çalışmaları sonucu, sistem, süreç, iş, problem ve meslek analizi yapılması çalışmalarında kullanılmaya başlanmış ve günümüzde dünyada yaygın olarak kullanılmaktadır. Türkçe karşılığı SİSMA olarak önerilen DACUM yönteminin dayandığı temel fikir, analizin konunun o alanda bizzat çalışanların yardımı ve etkin katılımı ile incelenmesidir. Bu yöntemin kullanılması yoluyla, çalışma alanıyla ilgili analiz hızlı ve etkin bir şekilde belirlenebilmektedir.

Toplantı, büyük gruptan küçük gruplara bölünerek, organik bir şekilde, konferans görevini bitirinceye kadar çalışır. Konferansın sonuca götürülmesinde bir grup yönlendiricisi (*facilitator*) bulunur. Tartışmanın içeriğine karışmayan yönlendiricinin içerik ile ilgili özel uzman olması gerekmez. Yönlendiricinin rolü süreç ve zamanlama garantörü olmaktır. Bu çalışmada yönlendirici (*moderatör*) şunları yapar (Mısırlı, 2009):

- Grup yöntem hakkında bilgilendirilir,
- Sistem/süreç/sorun/meslek/iş beyin fırtınası tekniği kullanılarak gözden geçirilir,
- Mesleğin/işin/sistemin/sürecin ana konuları belirlenir,
- Belirlenen ana dallara göre alt gruplar düzenlenir,
- Belirlenen ana ve alt grupların sıralanır,
- Alanın bugünü ve geleceğine yönelik eğilimler belirlenir,
- Çalışma grup ile tartışılarak son şeklinin verilir.

SWOT (GZFT) olarak bilinen ikinci teknik durum analizi amacıyla yapılır. SWOT; *Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats* kelimelerinin

Akademik Turizm Eğitimi Üzerine Bir Durum Analizi

baş harflerinden oluşur ve organizasyonun güçlü, zayıf olduğu noktaları; çevredeki fırsat ve tehditleri ifade eder. Güçlü ve zayıf yönler iç çevre faktörlerini; fırsat ve tehditler ise dış çevre faktörlerini oluşturmaktadır. SWOT' da amaç, gerek iç çevrenin gerekse dış çevrenin etkenlerini göz önünde bulundurarak; fırsatlardan ve güçlü özelliklerden maksimum seviyede faydalanılacağı; zayıf yönlerin ve tehditlerin etkisinin minimum olacağı stratejiler belirlemek ve geliştirmektir.

AKADEMİK TURİZM EĞİTİMİ ARAMA KONFERANSI SONUÇLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Çalışmanın bu bölümünde, akademik turizm eğitimi arama konferansının (Bodrum, 2008) sonuçları üzerinden bir değerlendirme yapılacaktır. Bu amaçla, akademik turizm eğitiminin güçlü ve zayıf yönleri, temel sorunları ve bunlarla ilgili çözüm önerileri ile ilgili bilgiler değerlendirilerek aşağıda sunulmuştur. Konferans sonucunda elde edilen akademik turizm eğitiminin güçlü (73 madde) ve zayıf (96 madde) yönleri olarak belirlenen konulara EK.1 ve EK. 2'de yer verilmektedir. Bu aşamada, birbiriyle benzer nitelikteki ifadeler birleştirilerek değerlendirilmiştir. Akademik turizm eğitiminin güçlü, zayıf tarafları ve sorunlarıyla ilgili ifadelerin değerlendirilmesinde, benzer konuların bir arada toplanması sonucu oluşturulan sekiz farklı boyut kullanılmıştır. Bu boyutlar şunlardır:

- Eğitim-Öğretim
- Sektör
- Öğrenciler
- İnsan kaynakları
- Akademik yeterlikler
- Fiziksel Altyapı
- Mevzuat

Turizm eğitiminin yukarıdaki boyutlar itibariyle belirlenen güçlü, zayıf ve sorunlarıyla ilgili tartışma sonuçlarına ait sayısal rakamlara aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir. Bu ifadeler, EK'lerden görülebilir.

Tablo 1: Akademik Turizm Eğitiminin Güçlü Olduğu Boyutlar

Boyutlar	Sayı	Yüzde
1.Eğitim-Öğretim	25	.34,2
2. Sektör	14	.19,2
3. Öğrenciler	9	.12,3
4. İnsan Kaynakları	8	.11,0
5. Akademik Yeterlilikler	7	.09,3
6. Yönetim	4	.05,6
7. Fiziksel Altyapı	4	.05,6
8. Mevzuat	2	.02,7
Toplam	73	100

Tablo 1’deki sayılara dayanarak, akademik turizm eğitiminin güçlü yönlerinin ifade edilmesinde *eğitim-öğretim* alanındaki konuların sık dile getirildiği görülür. *Sektör koşullarının* bu bağlamda yine güçlü yönlerin açıklanmasında önemli bir sıklık sayısı ile tercih edildiği görülür. *Öğrenciler ve İKY* boyutlarındaki güçlü bulunan konuların daha az sıklıkla tercih edildiği; *yönetim ve fiziksel altyapı* boyutlarındaki güçlü yönlerin çok az sayıda tekrarlandığı görülür. Buna dayanarak, katılımcıların akademik turizm eğitiminin güçlü boyutlarını ağırlıklı olarak; *eğitim-öğretim* ve *sektörel gelişmeler* konularıyla ilgili daha yoğun algıladıkları söylenebilir. Diğer boyutlar ise güçlü yönler kapsamında yeteri kadar ifade edilmemiştir.

Tablo 2: Akademik Turizm Eğitiminin Zayıf Olduğu Boyutlar

Boyutlar	Sayı	Yüzde
1. Eğitim-Öğretim	36	. 37,5
2. Akademik Yeterlilikler	13	.13,6
3. Yönetim	10	. 10,4
4. Sektör	9	. 09,3
5. İnsan Kaynakları	8	. 08,3
6. Öğrenciler	8	. 08,3
7. Mevzuat	7	. 07,3
8. Fiziksel Altyapı	5	. 05,3
Toplam	96	100

Akademik Turizm Eğitimi Üzerine Bir Durum Analizi

Tablo 2'deki sıklık sayılarına bakıldığında, akademik turizm eğitimindeki zayıf olarak algılanan boyutun yine, *eğitim-öğretim* olması dikkat çekicidir. Buna dayanarak, günümüzde halen akademik turizm eğitiminde sıklıkla dile getirilecek kadar yoğun sorunların yaşanmaya devam ettiği düşünülebilir. Eğitim-öğretim boyutunu ikinci sırada *akademik yeterlik* boyutunun takip etmesi ise, yüksek lisans, doktora eğitimi ve akademik çalışmalarda yetersizliklere işaret etmesi açısından dikkat çekicidir. Bu boyutta üçüncü sırada yer alan *yönetim*, sektördeki makro yönetim yanında, okul yönetimlerinden de kaynaklanan bazı eksiklikler ve yetersizliklerin devam ettiğini gösterirken; sektörün gelişimi ve ilişkiler bağlamındaki zayıflıkları ise dördüncü sırada vurgulanmıştır. Akademik turizm eğitiminin *İKY ve öğrenciler* boyutlarındaki zayıf taraflarının sekiz ifade ile tekrarlanması bu alanda halen çözüm bekleyen sorunlar olduğuna bağlanabilir. *Mevzuat* boyutundaki zayıflıklara güçlü taraflardan daha fazla yer verilirken, *fiziksel altyapı* boyutundaki sıklık sayısının güçlü ve zayıflıklarda yakın değerlerle ele alınmış olması soruna halen dikkat çekilmesi açısından önemlidir.

Arama konferansının akademik turizm eğitimi ile ilgili mevcut soruların tesbitine yönelik çalışma sonuçları incelendiğinde, bu kapsamda toplam 74 ifadeye ulaşılmıştır. Bu sorun ifadelerine Ek 3'de yer verilmektedir. Soruların yukarıdaki boyutlar itibariyle sayısal olarak dağılımı Tablo 3'de gösterilmektedir.

Tablo 3: Akademik Turizm Eğitimi Sorunlarının Dağılımı

Boyutlar	Sayı	Yüzde
1. Sektör	18	.24,3
2. Öğrenciler	14	.18,9
3. İnsan Kaynakları	13	.17,7
4. Yönetim	8	.10,8
5. Mevzuat	6	.08,2
6. Eğitim-Öğretim	5	.06,7
7. Akademik Yeterlilikler	5	.06,7
8. Fiziksel Altyapı	5	.06,7
Toplam	74	100

Tablo 3 incelendiğinde, akademik eğitimdeki temel sorunların sektörel ilişkiler ve sektördeki eksikliklere bağlı olarak ifade edilmesi dikkat

çekmektedir. Bu bağlamda, kötü çalışma koşulları, yatırımcı-yönetici ilişkisindeki sorunlar, eğitimin sektör ihtiyaçlarına cevap vermemesi öne çıkan sorunlar arasında yer almaktadır. Bunu, insan kaynaklarıyla ilgili sorunların takip ettiği görülmektedir. Özellikle, mezunların iş bulma, meslek standartlarının olmaması nedeniyle iyi konumlarda işe başlayamama, iş güvencesi ve makro iş planlamasının olmaması gibi sorunların halen devam ettiği söylenebilir. Öğrencilerle ilgili sorunlar, üzerinde en fazla durulan bir diğer boyut olmuştur. Bu boyutta, bilgiler ve programların güncel olmaması, eğitim kalitesindeki düşüklük, stajların kanuni dayanaktan yoksun olması ve denetimsizlik konuları öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar arasında yer almaktadır. Eğitim-öğretim, yönetim, akademik yeterlikler, mevzuat ve fiziksel altyapı boyutlarında yer alan ifadelerin diğer boyutlara göre sayıca az olması bu boyutların sorun öncelikli olarak algılanmasına bağlanabilir. Bu boyutlar çerçevesinde, okullardaki bilgi teknolojisi kullanımının yetersizliği, laboratuvar eksikliği, turizmde meslek standartları yasaının olmaması, turizmin akademik yükseltmelerde bilim olarak kabul edilmemesi ve son günlerde tartışılmaya başlanan turizm fakültelerinin oluşturulması ile ilgili görüşler yer almıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Akademik turizm eğitimi arama konferansı sonucunda, bu eğitim alanının güçlü yönleri, geliştirilmesi beklenen zayıf yönlerin neler olduğu konusunda bulgular yanında, halen yaşanmakta olan sorunların neler olduğu ve bunlarla ilgili çözüm önerilerinin üretilmesine de çalışılmıştır. Akademik turizm eğitiminin en güçlü ya da belli bir düzeyde gelişme sağlanmış yönleri; sektör, eğitim-öğretim, öğrenciler ve insan kaynakları boyutlarında toplanmıştır. Bu durum, eğitim-öğretim, öğrenci-okul-sektör ilişkilerinde, sektörün öğrenciye bakış açısı ve mezunların sektörde kabul görmelerindeki iyileşmelere işaret ederken; bazı okulların eğitim çıktısının sektörün ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olduğunu göstermesi bakımından da önemlidir.

Zayıflıklar konusundaki sonuçların, öncelikli olarak yine eğitim-öğretim boyutunu işaret etmesi bu konuda çözülmesi gereken bazı sorunların halen devam ettiğini göstermektedir. Zayıflıklarla ilgili olarak özellikle, yönetim boyutundaki ifadelerin sayıca çokluğu, gerek sektörün (makro) yönetimi gerekse okul yönetimlerinden (mikro) kaynaklanan bazı ciddi sorunların olduğunu göstermektedir. Akademik yeterlikler ve sektörle ilgili konulardaki zayıflıklar üzerine toplanan ifadelerin sayısal çokluğu da yine bu konularda çözüm bekleyen sorunlar olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlara bakarak, bazı turizm okullarının günümüz sektör ihtiyacını karşılamada gerekli insan kaynağı ve alt yapı donanımına sahip olmadıklarına dikkat çekilebilir. Dahası, bugünlerde tartışılan turizm yüksek okullarının fakülte statüsüne alınması ile ilgili kararlarda aceleci davranılmaması, öncelikle yeterlik

Akademik Turizm Eğitimi Üzerine Bir Durum Analizi

kriterlerinin oluşturulması ve bu kriterleri karşılama durumuna göre zaman içinde böyle bir değişikliğe gidilmesi önerilebilir.

Bu toplantıda yaşanan sorunlarla ilgili olarak toplam yetmiş dört ifade elde edilmiştir. Bu ifadelerin, ağırlıklı olarak sektör, öğrenciler ve insan kaynakları ile ilgili boyutlarda toplanması, akademik turizm eğitim alanında yaşanan bazı sıkıntıların bu konularla ilgili olduğunu; çözümlerinin de bu alanlardaki iyileştirmeler ve işbirlikleriyle sağlanabileceğini işaret etmektedir. Bu sorunların giderilmesiyle ilgili öneriler ise şöyle sıralanabilir:

- AB uyum çerçevesinde yeniden yapılandırma ile ilgili, turizm eğitimi veren yüksekokul ve fakülte'deki akademisyenlerin görüşleri alınarak ortak müfredat ve beklenti çerçevesinde yapılanmalara gidilmesi,
- Uygulamalı bilimler çerçevesinde, yüksekokul ve fakültelerde uzman kişilerin istihdam edilmesi,
- Yabancı dil eğitiminin geliştirilmesi,
- Sektör ve eğitim kurumları temsilcilerinin belirli aralıklarda ve düzenli olarak bir araya gelmesi,
- Turizm sektörünün insan gücü ihtiyacını belirleyen bir işgücü planlaması yapılması ve turizm eğitiminin buna göre yapılandırılması,
- Yöneticilerin yönetim ve organizasyon alanlarında uluslararası turizm işletmeciliği deneyimi olan profesyonellerden seçilmesi,
- Turizmin bilim ve doçentlik alanı olarak kabul edilmesi,
- Yüksekokulların gerekli koşulları sağlamalarına bağlı olarak fakülte haline getirilmesi,
- Ders kitaplarının güncellenmesi,
- Akademik yükseltmelerdeki puana dayalı sistemin kaldırılması,
- Turizm okullarının nicel ve nitelik olarak analizinin yapılması,
- Meslek lisesi mezunlarının meslek yüksekokulu ve lisans düzeyindeki okullara geçmelerinin kolaylaştırılması, düz lise mezunlarının meslek yüksekokullarına girmelerinin engellenmesi,
- Turizm yüksekokullarda göreve başlayacak tüm elemanların en az iki yıl sektör deneyimli olması,
- Otelcilik meslek yasasının çıkartılmasıdır.

KAYNAKÇA

- Akademik Turizm Eğitimi Arama Konferansı, (Moderatör: İrfan Mısırlı), Muğla Üniversitesi, Bodrum, 23–26 Nisan 2008.
- Davies, I. K. (1971). *The Management of Learning*. Mc. Graw Hill. P. 169-177. London.
- Emery, F.E. (1969). *Systems Thinking*, Harmondsworth, England: Penguin.
- Hacıoğlu, N., Kaşlı, M., Şahin, S. Tetik, N. (2008). *Türkiye'de Turizm Eğitimi*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Gürbüz, A.K. ve Dağdeviren, A. (2007). *Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Kurumların Ders Programlarının Fonksiyonel Açısından İncelenmesi*, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, *Cilt 10, Sayı 18 Aralık*, ss.157-167.
- Kozak, N., Kozak , M. ve Kozak, M. (2009). *Genel Turizm*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Maviş, F. , Kozak S. (1992). *Meslek Yüksekokullarında Turizm Programı ve Anadolu Üniversitesi Eskişehir Meslek Yüksekokulu Turizm Otelcilik Ders Programı*, Turizm Eğitimi Konferansı-Workshop. Ankara: Yorum Basım Yayın, ss.169-172.
- Mısırlı, İ. (2009) Akademik Turizm Eğitimi Arama Konferansı Sonuç Raporu, Muğla Üniversitesi, Bodrum.
- Mill, R. C. (1990). *Tourism, The International Business*. New Jersey: Prentice Hall Englewood Cliffs.
- Norton, R. E. (1997). *DACUM Handbook*. Columbus: Ohio State University Press.
- Paulus, P.B. ve Dzindolet, M.T. (1993). *Social In Fluence Processes In Group Brain Storming*, *Journal of Personality and Social Psychology*. 64(4): 575–586.
- Rawlinson, J. G. (1995). *Yaratıcı Düşünme ve Beyin Fırtınası*. İstanbul: Rota Yapım
- İnternet Kaynakları
<http://www.tureb.net/TurizmEgitimiWorkshop.doc>. (Erişim tarihi: 12/12/2009).
<http://iktisat.wordpress.com/2009/01/27/turizm-isletmeciligi-ve-otelcilik-yuksekokullarinin-fakultelere-donusturulmesi>. Erişim tarihi, 12/12/2009.

EKLER

EK 1: Akademik Turizm Eğitiminin Güçlü Yönleri

➤ Sektörde turizm eğitimi alanların sayısının artması	İKY
➤ Mesleki etik kurallarının gelişmesi	Sektör
➤ Diğer sektörlere nazaran daha az istihdam sorunu yaşanması	İKY İKY
➤ Sektörün istihdam kapasitesinde artış gerçekleşmesi	Mevzuat
➤ Mesleğin prestijini arttıran yasal düzenlemelerin gerçekleşmesi	İKY Eğitim- Öğretim Sektör
➤ Uzmanlaşmanın artması	
➤ Online eğitim hizmetlerinin artması	Sektör
➤ Turizme ilginin devamlılık arz etmesi	Sektör
➤ Turizmin yeniliklere açık ve dinamik oluşu	Sektör
➤ Medyada daha çok yer almaya başlaması	Yönetim
➤ Turizm medyasının gelişmesi	Yönetim
➤ Stratejik planların yapılması	Yönetim
➤ Kamuda turizm bilincinin artması	Sektör
➤ Kamu yönetiminin turizm eğitimi bütçesini artırması	Sektör
➤ Mesleki örgütlenmelerin artması	Sektör
➤ Sivil Toplum Kuruluşları turizmle daha ilgili olmaya başlaması	Yönetim Sektör
➤ Mesleğin prestijinin artması	Sektör
➤ Yerel yönetimlerde turizm bilincinin gelişmesi	İKY
➤ Turizm sorunlarının daha bilinçli bir şekilde ele alınması	Mevzuat İKY
➤ Uygulanabilir proje sayısının artması	Sektör
➤ Sektörün akademik eğitim alanlara daha olumlu yaklaşması	Eğitim- Öğretim
➤ AB'ye katılım süreci olumlu etkilerinin olması	Eğitim- Öğretim
➤ Daha fazla sektör yöneticisinin yüksek lisans eğitimi almaya başlaması	Fiziksel Altyapı
➤ Klasik turizmin yanında, özel ilgi turizme olan ilginin artması	Fiziksel Altyapı
➤ Vakıf üniversiteleri tarafından da turizm eğitiminin önemsenmesi	Fiziksel

<ul style="list-style-type: none">➤ Eğitim kurumlarının sayısının artması➤ Eğitim veren kurumların turizm bölgelerinde açılması➤ Okulların altyapılarında iyileşme olması➤ Elektronik kütüphane uygulamalarının artması➤ Uluslararası eğitim kurumları ile işbirliğinin gelişmesi➤ Her düzeyde uzaktan öğretimin kullanılmaya başlanması➤ Verilen eğitimin hizmet kalitesini yükseltmesi➤ Okullarda teknoloji kullanımının artması	Altyapı Eğitim- Öğretim Eğitim- Öğretim Eğitim- Öğretim Fiziksel Altyapı
---	---

EK 2: Akademik Turizm Eğitiminin Zayıf Yönleri

İFADELER	BOYUTLAR
<ul style="list-style-type: none">➤ Mesleğin, okulların toplumsal saygınlığının düşük olması➤ Okullarda teknolojik altyapının eksik olması➤ Akademisyenlerin bilgilerinin profesyonel hayata örtüşmemesi➤ Akademik niteliklerin yetersiz olması➤ Meslek yasasının olmaması➤ Stajyer öğrencilerin ucuz işgücü olarak görülmesi➤ Meslek örgütlerinin sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkileri zayıf olması➤ Yenilikçi online sistemlerin kullanılmaması➤ Makro ve mikro düzeyde araştırma eksikliği İşletmelerde, çalışanların diploma zorunluluğunun olmaması➤ Yatırımcı ve yönetici profili sorunu➤ İş güvencesinin çok zayıf olması➤ Çalışma süresinin az olması nedeniyle sektöre ilginin az olması➤ Nitelikli işgücüne ihtiyaç olmadığı görüşü olması➤ Gelişmemiş yörelerdeki halkla sosyo-kültürel çatışma yaşanması➤ “Her şey dâhil” sisteminin, yönetici ihtiyacını azaltması,➤ Turizme ve turizm eğitiminin gücüne inanma sorununun	Sektör Fiziksel Altyapı Akademik Yeterlik Akademik yeterlik Mevzuat Sektör Sektör Fiziksel Altyapı Yönetim Mevzuat Yönetim Mevzuat Sektör İKY Sektör Sektör İKY İKY İKY Yönetim İKY

Akademik Turizm Eğitimi Üzerine Bir Durum Analizi

olması	İKY
➤ İşsiz kalma korkusuyla öğrencilerin turizmi tercih etmemesi	Öğrenciler
➤ Turizmde insan gücü planlaması yapılmaması	Yönetim
➤ Eğitimcilerin kanun yapımcılarla iletişimlerinin olmaması	Fiziksel Altyapı
➤ Öğrenci kontenjanıyla sektörün işgücü talebinde paralellik olmaması	Sektör
➤ İstihdam boyutu, sektör ihtiyaç analizinin olmaması	Eğitim-Öğretim
➤ Sektör sorunlarından dolayı öğrencilerin turizm sektörünü terk etmesi	Eğitim-Öğretim
➤ Stratejik karar vericilerin turizm eğitiminden anlamamaları	Eğitim-Öğretim
➤ Yüksekokullarda altyapı sorununun devam etmesi	Eğitim-Öğretim
➤ Üniversite - sektör işbirliğinin yetersiz olması	Yönetim
➤ Turizm eğitimi veren kurumları arasında eşgüdüm eksikliği	Eğitim-Öğretim
➤ Okulların açılış ve kapanış tarihlerinin sektörün talepleriyle uyuşmaması	Fiziksel Altyapı
➤ Okullarda staj komisyonlarıyla ilgili sorunların olması	Eğitim-Öğretim
➤ Yüksekokulların, fakülteler kadar olumlu algılanmaması	Sektör
➤ Lisans düzeyindeki okulların örgütlenmelerinde farklılıklar	İKY
➤ Plansız programsız okul açılması,	İKY
➤ Uygulamalı ders eğitimcilerinin sayı ve nitelik olarak yetersiz olması	
➤ Sınıfların kalabalık olması	
➤ Öğretim elemanlarının aşırı ders yükünün olması	
➤ Sendikalaşma oranının düşük olması	
➤ Mezunların sektörde istihdam edilmemesi	
➤ Yeni mezunların sektörde kalmaya odaklı olmamaları	

EK 2 (DEVAM): Akademik Turizm Eğitiminin Zayıf Yönleri

İFADELER	BOYUTLAR
<ul style="list-style-type: none">➤ Eğitim kurumunun yöneticilerinin farklı bilim alanlarından gelmeleri➤ Akademisyenlerin turizm ürünlerini tanımaması➤ Öğretim elemanlarının sektörü sevmemesi➤ Staj sürelerinin her okulda farklı olması➤ Yüksekokullarda müdür yardımcısı sayısı yetersizliği➤ Eğitim birimlerinin öğrenci sayısı, fiziki kapasiteleri ve akademik kadroları arasında dengesizlik bulunması➤ Turizm eğitimi veren Yüksekokulların Üniversite Yönetim Kurulu'nda temsil edilememesi➤ Akademik takvimin, staj ve uygulama takvimi ile çelişmesi➤ Mevcut programların sektörün yetişmiş insan gücü gereksinimine cevap verememesi➤ Turizm sektöründe çalışanların meslek standartlarının olmaması➤ Staj komisyonlarına ve stajların denetlenmesine ilişkin sorunların bulunması➤ Ön lisans ve lisans düzeyindeki programlar arasında eğitim öğretim planlarının birbirini tamamlayıcı nitelikte olmaması➤ Öğretim elemanlarının objektif bir biçimde seçilmemesi➤ Yabancı dil eğitimi sorunu➤ Meslek Liselerinde Türkçe ve Matematik, Lisans düzeyinde genel kültür eğitimi verilememesi➤ Yabancı dil eğitiminin yetersiz olması➤ Beceri Eğitimi uygulamalarının olmaması➤ Öğrenci stajlarının yasal çerçeveden yoksun olması➤ Yabancı dil çeşitliliğinin sağlanamaması➤ Ders müfredatının farklı olması➤ Y.Lisans ders programlarının ihtiyaç ve beklentileri karşılamaması➤ ALES sınavının getirdiği engeller➤ Yüksek lisans programlarda seçmeli ders sayısının az olması➤ Eğitim kurumlarının turizm çeşitlerine göre eğitimde eksik kalmaları	<p>Yönetim Akademik Yeterlik Eğitim- Öğretim Eğitim-Öğretim Yönetim Fiziksel Altyapı</p> <p>Yönetim Eğitim-Öğretim</p> <p>Eğitim-Öğretim Mevzuat Eğitim-Öğretim</p> <p>Akademik Yeterlik Akademik Yeterlik Eğitim- Öğretim</p> <p>Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Mevzuat Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Akademik Yeterlik Mevzuat Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Mevzuat Akademik</p>

Akademik Turizm Eğitimi Üzerine Bir Durum Analizi

<ul style="list-style-type: none">➤ Eğitim programları güncel olmaması➤ İhtiyaca yönelik yabancı dil eğitimi verilememesi➤ Staj işleri kanununun çıkarılamaması➤ Turizm akademisyenlerinin sektördeki yenilikleri takip edememesi➤ Öğrenci danışma hizmetlerinin işlevini yerine getirmemesi➤ Bologna sürecinde Turizm açısından geç kalınmış olması➤ Lisans düzeyinde yetkin olmayan eğiticilerin ders vermesi	Yeterlik Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim
---	--

EK 2 (DEVAM): Akademik Turizm Eğitiminin Zayıf Yönleri

İFADELER	BOYUTLAR
<ul style="list-style-type: none">➤ Sektördeki gelişmelerin ders müfredatına yansımaması➤ Genel kültür derslerinin yetersiz olması➤ Sektör, öğrenci, üniversite beklentilerinin farklı olması➤ Turizmle ilgili araştırmaların kariyer odaklı yapılması➤ Mesleki derslerin zayıf olması➤ Bilgilerin ve programların güncel olmaması➤ Akademik çalışmaların nicelik öncelikli olması➤ Yöntem bilimlerine yeterince ağırlık verilmemesi➤ Araştırmalarda disiplinlerarası yaklaşımdan uzak kalınması➤ Akademisyenlerin yabancı dil düzeyinin düşük olması➤ Yurtiçi Farabi Projesi'ne talebin yetersiz olması➤ Animasyon vb. konularda eğitim verilmemesi➤ Analitik eğitim yerine didaktik eğitimin verilmesi➤ Birbirine yakın derslerin farklı isimler altında tekrar edilmesi➤ Turist rehberliği eğitiminde dağınıklık olması➤ İkinci öğretim uygulamasının sakıncalarının olması➤ Genel olarak akademik eğitimin kalitesi düşük olması➤ Turizm işletmeciliğinin bilimsel alan olarak kabul edilmemesi➤ Yabancı dil eğitiminin yetersizliği	Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Sektör Akademik Yeterlik Eğitim- Öğretim Eğitim-Öğretim Akademik Yeterlik Akademik Yeterlik Akademik Yeterlik Akademik Yeterlik Eğitim- Öğretim Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Eğitim-Öğretim Akademik Yeterlik Eğitim-

➤ Öğrencilerin seçmeli dersleri ilgi alanlarına göre seçememesi	Öğretim Öğrenci
➤ Mezunları izleme programı olmaması	Öğrenci
➤ Lisans öğrencilerinin eğitimden fayda sağlanmayacağını düşünmeleri	Öğrenci
➤ Öğrenci seçiminde kişilik özellikleri ölçülemiyor	Öğrenci
➤ Öğrencilerin müşteri olarak görülmesi	Öğrenci
➤ Öğrencilerin yerel ve uluslararası etkinliklerde yer almaması	Öğrenci
➤ Öğrenci motivasyonunun yetersiz olması	

EK 3: Akademik Turizm Eğitiminin Sorunları

YÖNETSEL SORUNLAR

1. Yüksekokullarda müdür yardımcısı sayısı yetersizdir.
2. Okulların öğrenci sayısı, fiziki kapasiteleri ve akademik kadroları dengeli değildir.
3. Turizm okullarındaki alan dışı idarecilerle öğretim üyeleri arasında sorunlar ortaya çıkmaktadır.
4. Turizm eğitimi veren Yüksekokullar, Üniversite Yönetim Kurulu'nda temsil edilememektedir.
5. Turizm eğitimi veren kurumlar arasında eşgüdüm eksikliği bulunmaktadır.
6. Akademik takvim, staj ve uygulama takvimi ile çelişmektedir
7. Staj komisyonlarına ve stajların denetlenmesine ilişkin sorunlar bulunmaktadır.
8. Öğrencilerin mezuniyet sonrası kariyer gelişimleri takip edilememektedir.

EĞİTİM-ÖĞRETİM İLE İLGİLİ SORUNLAR

1. Ön lisans ve lisans düzeyindeki programlar arasında eğitim öğretim planları birbirini tamamlayıcı nitelikte değildir.
2. Lisans düzeyindeki bölümlerin eğitim öğretim müfredat programları arasında eşgüdüm bulunmamaktadır.
3. Yabancı dil eğitimi sorunu vardır.
4. Mevcut programlar sektörün yetişmiş insan gücü gereksinimine cevap verememektedir.
5. Stajlar içerik, süre ve denetim açısından yetersiz olup; öğrenciler staj yeri bulma sıkıntısı yaşamaktadır.

Akademik Turizm Eğitimi Üzerine Bir Durum Analizi

MEVZUAT İLE İLGİLİ SORUNLAR

1. Turizm okullarına öğrenci seçiminde, kişilik özellikleri ve mesleğe olan ilgi dikkate alınmamaktadır.
2. Turizm sektöründe öğrenci stajlarını düzenleyen bir yasa yoktur.
3. Turizm eğitimi alan kişiler turizm işletmelerinde çalışmamaktadır.
4. Uygulamalı meslek derslerini verecek öğretim elemanlarının temin edilebilmesi için ALES'ten 70 alma zorunluluğu bulunmaktadır.
5. Öğretim elemanları turizm sektöründeki güncel gelişmeleri takip etmemektedirler.
6. Turizm sektöründe çalışanların meslek standartları yoktur.

SEKTÖRDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR

1. Turizm endüstrisinde hâkim yatırımcı profili ve yönetici tutumundan kaynaklanan sorunlar mevcuttur.
2. Çalışanların fizyolojik ve sosyal gereksinimlerinin karşılanması çağdaş bir insanın gereksindiği düzeyden çok uzaktır.
3. Barınma yerlerinin dinlenme ve temizlenme gereksiniminin karşılamaktan uzaktır.
4. Çalışma saatleri olağandan uzun ve düzensizdir.
5. Turizm sektöründe çalışma saatleri normal bir insanın karşılayabileceği süreyi aşmaktadır.
6. Haftalık, yıllık izin kullanımı çok zaman keyfi uygulamalar nedeniyle askıya alınmaktadır.
7. Ücret ve diğer özlük haklarının yetersizdir.

EK 3: Akademik Turizm Eğitiminin Sorunları (Devam)

SEKTÖRDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR (devam)

8. Fazladan çalışılan gün ve saatler için adil bir düzenleme yoktur.
9. Fiziksel ve sosyal şiddet, küfür, hakaret, cinsel taciz, gibi sorunlar vardır.
10. Üniversite düzeyinde eğitim veren akademisyenler sektörden uzaktır.
11. Üniversite ve sektör arasında iletişimsizlik vardır.
12. Paydaşların karşılıklı olarak birbirinden beklentileri somut olarak ortaya konulmamıştır.
13. Yatırımcıların ve sektör yöneticilerinin akademik eğitime bakış açısı olumsuzdur.
14. Turizm işletmelerinin çağdaş yönetim sistemleri açısından "Belgelendirme"

eksikliği vardır.

15. Makro işgücü planlamasının yoktur.
16. Eğitim planında, sektörün ihtiyacı ile eğitim programları örtüşmemektedir.
17. Stajyerler ucuz işgücü olarak görülmektedir.
18. Personel devir oranının yüksektir.

İNSAN KAYNAKLARI İLE İLGİLİ SORUNLARI

1. Makro işgücü planlaması yoktur.
2. Eğitimciler kendilerini geliştirememektedirler.
3. Eğitim planında, sektörün ihtiyacı ile eğitim programlarının örtüşmemektedir.
4. Yeni mezunların istihdamında sorunlar yaşanmaktadır.
5. Personel devir oranı yüksektir.
6. İş güvencesi yoktur.
7. Kayıtsız eleman çalıştırma eğilimi fazladır.
8. Branşlaşma (uzmanlaşma) eğitimleri eksiktir.
9. Saha eğitimleri yetersizdir.
10. Yabancı dil bilen personel bulmada sıkıntı yaşanmaktadır.
11. Mesleki yabancı dil eğitiminde eksiklikler vardır.
12. Sektör yabancı personel çalıştırmaya yönelmiştir.
13. Sınırlı sayıda uluslararası düzeyde deneyimli eğitimciler bulunmaktadır.

FİZİKSEL ALT-YAPI İLE İLGİLİ SORUNLAR

1. Laboratuvarlar eksiktir.
2. Mevcut laboratuvarlar etkin olarak kullanılmamaktadır.
3. Alt-yapı ve fiziksel koşulların iyileştirilmesi için yeterli parasal kaynak yoktur.
4. Okullardaki bilgi teknolojisi kullanımını yetersizdir.
5. Kültür varlıkları (ören yerlerinin vb. değerlerin) eğitim amaçlı laboratuvar olarak kullanılamamaktadır.

EK 3: Akademik Turizm Eğitiminin Sorunları (Devam)

ÖĞRENCİLERİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

1. Bilgiler ve programlar güncel değildir.
2. Yabancı dil eğitimi yetersizdir.
3. Öğrenciler mezun oldukları sektörün taleplerini karşılayamamaktadır.
4. Lisansüstü ders niteliği lisans düzeyini aşmamaktadır.
5. Ezbere dayalı eğitim verilmektedir.
6. Öğrencilerin staj dönemindeki sosyal hakları güvence altında değildir.
7. Üniversitelerden mezun olan öğrenciler ara eleman niteliğindedir.
8. Öğrenciler öğretim elemanlarının deneyimlerinden yeterince istifade etmemektedirler.
9. Mezun olan öğrenciler iş bulmakta sorun yaşamaktadırlar.
10. Bilgi teknolojileri eğitim ve uygulama olanakları yetersizdir.
11. Turizm öğrencilerinde turizm bilinci eksiktir.
12. Farklı liselerden gelen öğrencilerin mesleki eğitim düzeyleri farklıdır.
13. Yönetmelikler ve müfredat süreklilik arz etmemektedir.
14. Mezun olan öğrenciler sektörün beklentilerini karşılayacak nitelikte değildir.

AKADEMİK YETERLİLİKLER İLE İLGİLİ SORUNLAR

1. Akademik yükseltmelerde turizm bilim alanı olarak kabul görmemektedir.
2. Lisansüstü eğitim programlarının kalitesi düşüktür.
3. Yüksekokullarda özel mesleki alanlarda öğretim görevlisi istihdamı sağlanamamaktadır.
4. Akademik yükseltmelerde uygulama alanında çalışmış olmak dikkate alınmamaktadır.
5. Turizm fakültelerinin açılmak istenmesi aşamasında turizmle ilgili lisans eğitimi veren okulların amaçlarının yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir.